

УДК 658.5-043.86

РУСІНОВА ОЛЬГА,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту
Донецького інституту міського комунального господарства*

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті запропоновано підхід до організації процесів управління забезпеченням розвитку промислового підприємства на основі аналізу та вибору пріоритетних стратегічних альтернатив, за результатами якого стає можливим встановити взаємозв'язок між довгостроковими цілями розвитку підприємства та існуючих або очікуваних (потенційних) ресурсів, що входять до складу ресурсної бази забезпечення.

Ключові слова: організація; процеси; управління; розвиток; забезпечення; промислове підприємство.

Постановка проблеми та стан її вивчення. Низький рівень ефективності стратегічних заходів, спрямованих на підтримання та нарощування політики розвитку, пояснюється тим, що вітчизняна промислова продукція виходить вкрай дорогою в силу високої матеріалоемності. Це робить її неконкурентоспроможною на внутрішньому та зовнішньому ринках. На більшості підприємств ще збереглися методи забезпечення екстенсивного розвитку за рахунок впровадження великої кількості ресурсів та нарощування темпів розвитку на основі розширення виробництва, що, в свою чергу, призводить до збільшення втрат робочого часу людей та спрацювання обладнання.

Даний факт указує на те, що існуючі методи організації процесів управління забезпеченням розвитку не відповідають сучасним вимогам, характеризуються граничним зниженням вимог до кількості ресурсів, доведення їх до мінімуму, орієнтацією на якість, багатofункціональність та віддачу ресурсу. Вектор ресурсозабезпечення поточної діяльності промислових підприємств та стратегічних заходів їх розвитку змінився з кількісного на якісний, що обумовлює виникнення нових моделей системи управління забезпеченням, в яких відбувається поступове відторгнення системою тих ресурсів, які в силу своїх функціональних особливостей не забезпечують очікувану віддачу в умовах збільшення навантаження в процесі їх використання.

Аналіз робіт з даної проблематики свідчить, що деякі кроки в дослідженні організації процесів управління забезпеченням на підприємстві, які б відповідали сучасним реаліям мають місце. Проблему підіймали в своїх працях як зарубіжні, так і вітчизняні вчені, зокрема О. І. Амоша, І. В. Алексєєв, М. В. Афанасьєв, І. С. Грозний, О. В. Раєвська, А. В. Сидорова, А. В. Череп та ін.

Найбільш значущі зарубіжні роботи у сфері управління забезпеченням розвитку підприємств належать Е. Демінгу, Дж. Джурану, Ф. Кросбі, Г. Тагуті, Дж. Гаррінгтону, А. Фейгенбауму та ін.

Проте, як показав критичний аналіз робіт з даної тематики, в дослідженнях найчастіше ставили питання щодо формування та розподілу забезпечувальних ресурсів, пошуку джерел виникнення капіталу, балансування залучених та власних коштів тощо. Однак, невірним питанням залишається проблема з організації

процесів управління забезпеченням розвитку промислових підприємств.

З огляду на це, **метою статті** є аналіз стратегічних альтернатив розвитку промислового підприємства та розробка підходу до організації процесів управління на підставі вибору пріоритетних стратегій.

Виклад основного матеріалу. Управління забезпеченням промислових підприємств має базуватися на засадах інноваційної логістики і спрямовуватися на досягнення таких результатів:

1) забезпечення оптимальної організації всіх видів матеріальних запасів у сфері виробництва та обігу з метою досягнення безперебійності виробничих процесів та їх ритмічності;

2) постійний моніторинг співвідношення "ціна - якість" необхідних матеріальних ресурсів з метою адаптації до кон'юнктури ринків виробничих ресурсів;

3) оптимізація логістичних витрат з метою зниження собівартості одиниці продукції;

4) вирішення проблем складування та зберігання матеріальних запасів;

5) вибір між логістичним аутсорсингом та власним департаментом логістики з метою підвищення ефективності маркетингу.

Як справедливо зауважено Н. М. Зайцевою в роботі [1], традиційні методи управління матеріальними, трудовими та фінансовими забезпечувальними ресурсами на промислових підприємствах є інерційними та неспроможні відповідати сучасному ритму розвитку економіки. Взаємозв'язок та взаємопроникнення ресурсів в процесі діяльності підприємства в умовах невизначеності зумовлює необхідність розробки комплексних моделей управління ресурсами, які будуть враховувати їх взаємозалежність, динамізм, а також вплив випадкових складових в їх функціонуванні та взаємодії.

Одним із перспективних підходів до організації процесів управління забезпеченням розвитку промислового підприємства є застосування проектного підходу [3-6] (рис. 1).

Перевагами у використанні проектного підходу є підвищення економічної ефективності діяльності підприємства за рахунок синхронізації використання всіх видів ресурсів [7, 8]. Проте суттєвим обмеженням при впровадженні даного підходу є складність в практичній

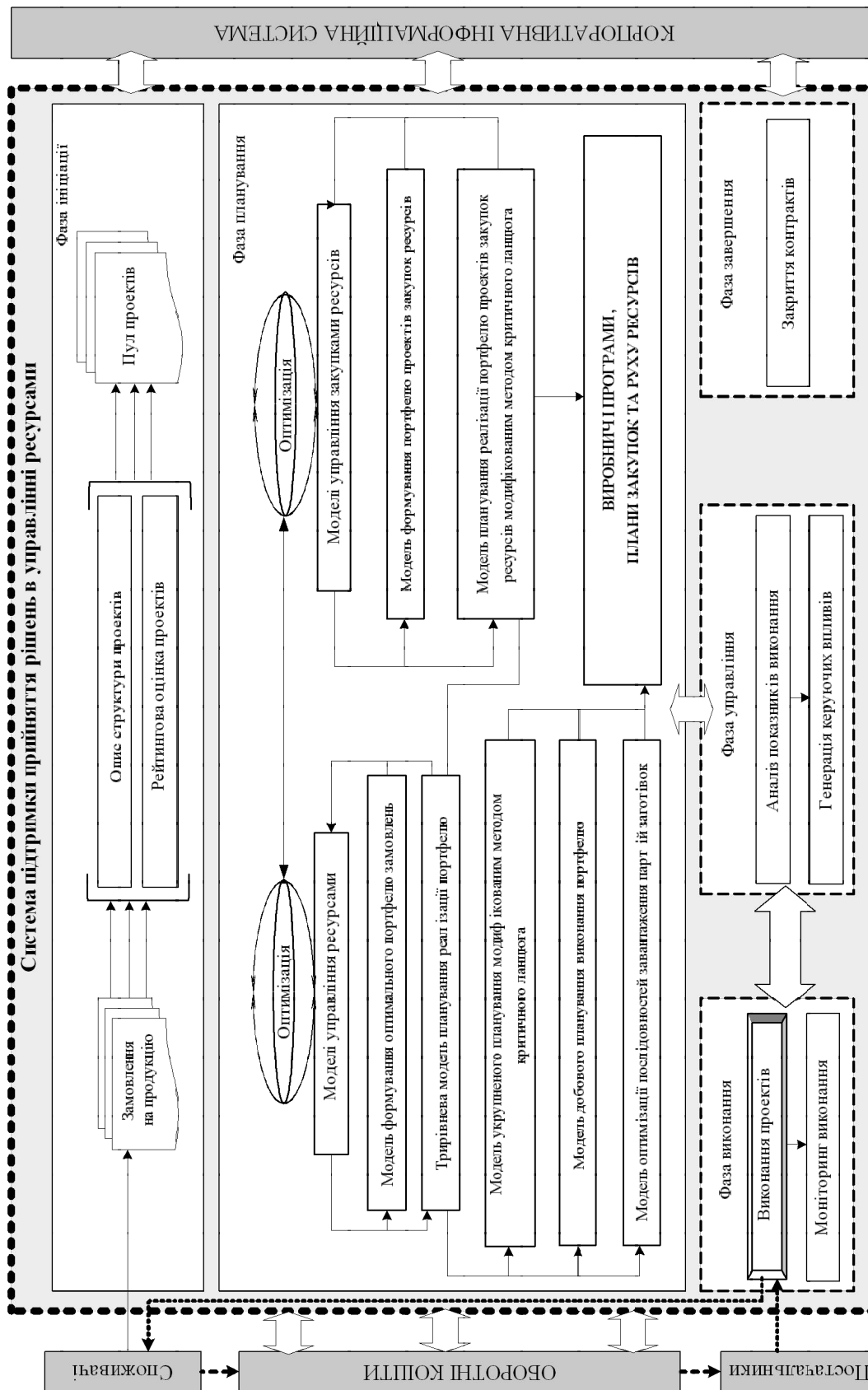

Рис. 1. Проектний підхід до організації процесів управління забезпеченням промислового підприємства.

реалізації інструментарію економіко-математичного моделювання.

Детальніше організацію процесів управління забезпеченням розвитку промислового підприємства представлено на рис. 2.

Для визначення обґрунтованого (необхідного) рівня ресурсної бази забезпечення розвитку необхідно провести оцінку:

- фактичного стану ресурсної бази забезпечення розвитку обраних підприємств промисловості для дослідження;
- потенційних резервів для зростання ресурсної бази забезпечення розвитку;
- можливостей розвитку підприємства за різними сценаріями коливання зовнішнього середовища.

Схему визначення обґрунтованого (необхідного) рівня ресурсної бази забезпечення розвитку промислового підприємства представлено на рис. 3.

До основних елементів, які необхідно враховувати при організації процесів управління ресурсозбереженням та ресурсозаощадженням, слід віднести:

- розподіл ресурсів (системо утворюючий) - співвідношення, пріоритети, цілі (проекти), функції;

- використання ресурсів (формулюючи результати) - обмеження (нормативи), функції, стимули, пріоритети;
- поповнення ресурсів (забезпечення стратегій) - цілі, структура, обсяги (величина), можливості [2].

До основних умов організації процесів управління забезпеченням розвитку промислових підприємств слід віднести:

- впровадження досконалих систем управління ресурсоспоживанням та їх сталий розвиток;
- створення механізмів стимулювання ресурсо- та енергозбереження на підприємствах;
- удосконалення фінансування та реалізації програм і проектів з ефективного використання всіх видів ресурсів;
- створення і використання прогресивних техніко-технологічних рішень та матеріалів, що забезпечують якісне підвищення ефективності використання природних ресурсів;
- впровадження на підприємствах системи контролю реалізації ресурсозберігаючих програм і заходів відповідальності за їх виконання.

На підприємствах повинні розроблятися і впроваджуватися комплексні ресурсозберігаючі проекти, що

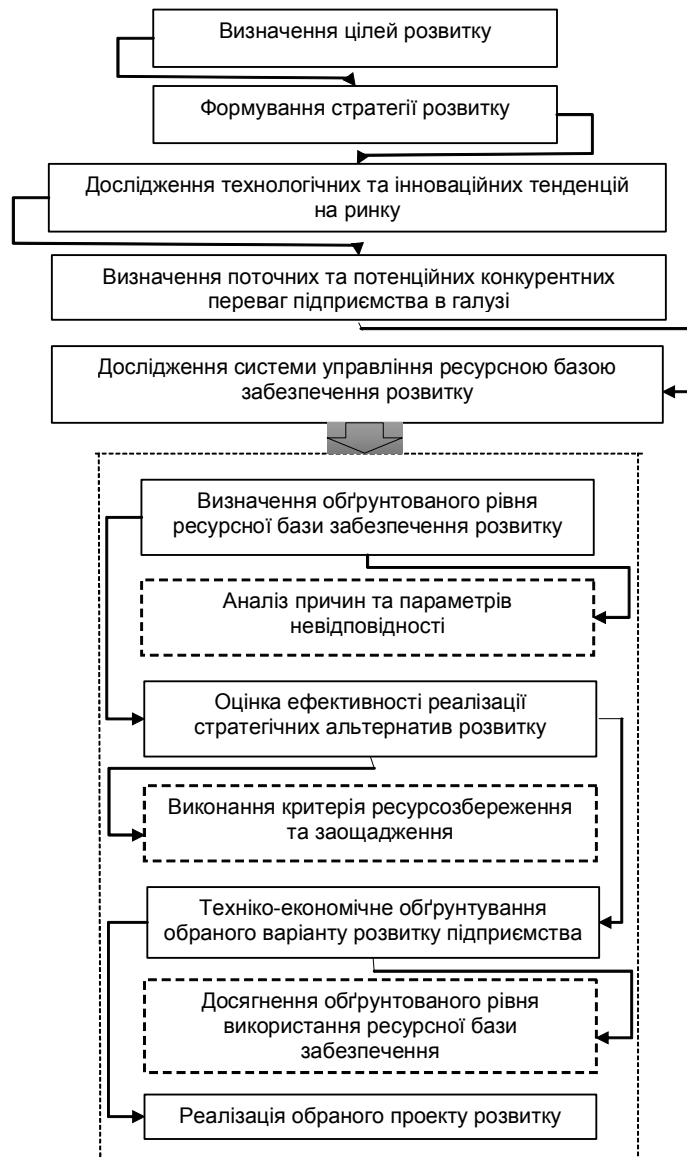

Рис. 2. Схема організації процесів управління забезпеченням розвитку промислового підприємства.

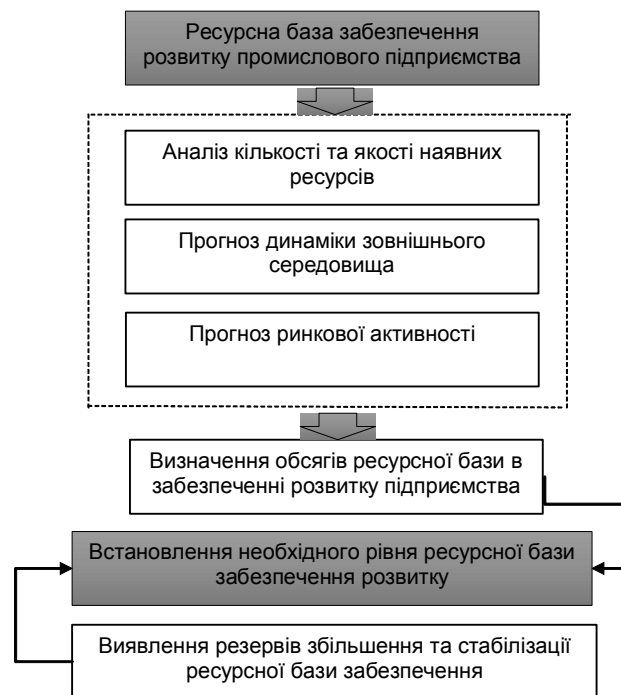

Рис. 3. Схема визначення обґрунтованого (необхідного) рівня ресурсної бази забезпечення розвитку промислового підприємства.

забезпечують оптимізацію споживання всіх видів ресурсів. При цьому стратегічне управління ресурсоспоживанням має забезпечуватися дотриманням ряду принципів, до числа яких слід віднести:

- науковість у поєднанні з елементами мистецтва управління;
- цілеспрямованість стратегічного управління;
- гнучкість стратегічного управління;
- єдність стратегічних планів і програм;
- створення необхідних умов для реалізації стратегій ресурсоспоживання (формування сильної організаційної структури, розробку системи мотивації, вдосконалення структури управління).

Таким чином, запропоновано підхід до організації процесів управління забезпеченням розвитку промислового підприємства на основі аналізу та вибору пріоритетних стратегічних альтернатив, за результатами якого стає можливим встановити взаємозв'язок між довгостроковими цілями розвитку підприємства та існуючими або очікуваними (потенційними) ресурсами, що входять до складу ресурсної бази забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зайцева Н. М. Моделювання проектного управління ресурсами підприємства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.11 / Н. М. Зайцева ; Донец. нац. ун-т. - Донецьк, 2010. - 20 с.
2. Андропова И. В. Стратегическое управление эффективным

ным ресурсопотреблением [Электронный ресурс] / И. В. Андропова // Российское предпринимательство. - 2006. - № 9 (81). - С. 46-49. - Режим доступа : <http://www.creativeconomy.ru/articles/7634/>.

3. Мельник Л. Г. Экономика развития : [монография] / Л. Г. Мельник. - Сумы : ИТД "Университетская книга", 2006. - 662 с.

4. Винокуров В. А. Организация стратегического управления на предприятии / В. А. Винокуров. - М. : Центр экономики и маркетинга, 1996. - 458 с.

5. Грозний І. С. Когерентність контурів розвитку виробництва на промисловому підприємстві / І. С. Грозний // Економічні та екологічні механізми розвитку України та її регіонів : зб. наук. праць ДонДУУ. - Донецьк : ДонДУУ, 2012. - Т. XIII. - Вип. 247. - С. 121-125.

6. Віхляєва С. І. Шляхи оптимізації управлінських рішень підприємства в умовах ризику та невизначеності / С. І. Віхляєва, В. І. Федяй // Вісник НТУ "ХПІ". - 2013. - № 67 (1040). - С. 143-147.

7. Бортнік С. М. Удосконалення управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства на засадах сорсингу та логістики [Електронний ресурс] / С. М. Бортнік. - Режим доступу : <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/4604>.

8. Демиденко Л. М. Концептуальні підходи до забезпечення стійкого розвитку підприємства [Електронний ресурс] / Л. М. Демиденко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. - 2013. - Вип. 2(7). - Т. 1. - Полтава : ПДАА, С. 92-97. - Режим доступу : <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/7.1/92.pdf>.

Русинова Ольга,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри учета и аудита
Донецкого института городского коммунального хозяйства*

**ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ОБЕСПЕЧЕНИЕМ РАЗВИТИЯ
ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ**

В статье предложен подход к организации процессов управления обеспечением развития промышленного предприятия на основе анализа и выбора приоритетных стратегических альтернатив, по результатам кото-

рого становится возможным установить взаимосвязь между долгосрочными целями развития предприятия и существующих или ожидаемых (потенциальных) ресурсов, входящих в состав ресурсной базы обеспечения.

Ключевые слова: организация; процессы; управление; развитие; обеспечение; промышленное предприятие.

Rusinova Olga,

Candidate of Economic Sciences, assistant professor of Department of Accounting and Audit of the Donetsk Institute of Urban Municipal Economy

ORGANIZATION OF PROCESSES MANAGEMENT PROVIDING FOR DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISE

It is proved in the article that management of the provision of industrial enterprises should be based on the principles of innovative logistics and aim at achieving the following results: ensuring the optimal organization of all types of material in ventures in the field of production; constant monitoring of the ratio "price - quality" of the necessary material resources; optimization of logistics costs in order to reduce the unit cost of production; solving problems of ware housing and storage of material stocks; the choice between logistics out sourcing and its own department of logistics in order to increase the effectiveness of marketing.

The approach to organization of the processes of management of the development of the industrial enterprise development on the basis of analysis and selection of strategic alternatives is proposed.

Keywords: organization; processes; management; development; provision; industrial enterprise.

REFERENCES

1. Zaitseva, N.M. (2010), *Modeling of project management of enterprise resources*, Abstract of thesis for the degree of candidate of economic sciences in specialty 08.00.05, Donetsk, 20 p. (ukr).
2. Andronova, I.V. (2006), Strategic management of effective resource consumption, *Russian Entrepreneurship*. No. 9 (81). pp. 46-49, available at: <http://www.creativeconomy.ru/articles/7634/>
3. Melnik, L.G. (2006), Economics of development, *ITD «University Book»*, Sumy, 662 p. (rus).
4. Vinokurov, V.A. (1996), Organization of strategic management in the enterprise, *Center for Economics and Marketing*, Moscow, 458 p. (rus).
5. Grozny, I. S. (2012), The Coherence of Production Development Circuits at the Industrial Enterprise, *Economic and Environmental Mechanisms of Development of Ukraine and its Regions*, DonNUU Press, Donetsk, Vol. XIII. Issue 247, pp. 121-125 (ukr).
6. Vikhliayeva, S.I. & Fediay, V.I. (2013), Ways of optimization of enterprise management decisions in conditions of risk and uncertainty, *Bulletin of the NTU «KhPI»*. No. 67 (1040), pp. 143-147 (ukr).
7. Bortnik, S.N. (2014), Improvement of management of material and technical support of the enterprise on the basis of sourcing and logistics, available at: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/4604>
8. Demidenko, L.M. (2013), Conceptual approaches to ensuring sustainable development of the enterprise, available at: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/7.1/92.pdf>

© Русінова Ольга

Надійшла до редакції 14.07.2014